

Het Protocol Vondstmeldingen – Begeleidend document

Het Protocol Vondstmeldingen

Wanneer particulieren een toevallige archeologische vondst doen weten ze meestal niet wat ze hiermee moeten doen, en waar of bij wie ze terecht kunnen. Ook voor amateurarcheologen is de juiste gang van zaken binnen hun gemeente vaak onduidelijk. Goede informatievoorziening kan hierbij helpen. Om gemeenten hierin te ondersteunen heeft het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland het Protocol Vondstmeldingen opgesteld.¹

In dit protocol wordt eenvoudig beschreven welke stappen een particulier kan en moet zetten als zij een (potentieel) archeologische vondst doen. Dit protocol zal op de website van het Steunpunt worden geplaatst. Daarnaast willen we gemeenten de mogelijkheid geven om het document ook op de eigen website te plaatsen, zodat inwoners van de gemeente direct toegang hebben tot deze informatie.

Het Steunpunt adviseert om het Protocol Vondstmeldingen op de website te plaatsen op een eigen pagina, vergezeld van actuele informatie over waar en/of bij wie burgers terecht kunnen voor een melding of het verkrijgen van inlichtingen. Dit kan bijvoorbeeld de contactinformatie zijn van de erfgoedambtenaar, erfgoedafdeling, of het algemene contactadres. Wanneer de contactinformatie een algemeen adres is, is het belangrijk dat de mensen achter dit informatiepunt weten naar wie zij dergelijke berichten door kunnen sturen. Als toevoeging kunnen er op de pagina verdere verwijzingen staan naar websites waar burgers meer informatie kunnen vinden, zoals de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.²

Om de pagina vindbaar te maken is het van belang dat er zoektermen aan worden gekoppeld die naar de pagina verwijzen. Voorbeelden van zoektermen die door het publiek gebruikt zouden kunnen worden zijn: archeologie, archeoloog, scherf, bot, potje, kraal, glas, hout, metaal, erfgoed, graven, Romeins, Wereldoorlog, opgraven, vondst, vondstmelding, ijzer, munt, brons, speerpunt, pijlpunt, kogel, etc.

Wat te doen bij een vondstmelding?

Wanneer een melding van een archeologische vondst wordt gedaan is het aan te raden om als eerste contact op te nemen met de gemeente- of regioarcheoloog, of met een archeologisch adviseur. Deze kan dan in overleg met de gemeente bepalen wat er met de melding moet gebeuren. Is deze er niet, of is deze niet beschikbaar, dan kan de gemeente contact opnemen met het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland.

Het is van belang om de melder te wijzen op zowel hun rechten als plichten zoals beschreven in de Erfgoedwet: zij mogen hun vondst houden, maar moeten deze indien nodig wel 6 maanden beschikbaar houden voor onderzoek, en moeten deze (laten) registreren. Vondsten kunnen worden geregistreerd via het vondstmeldingenformulier van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed of via het PAN-project.³ Meldingen via het vondstmeldingenformulier kunnen door de melder zelf worden gedaan. Bij PAN kunnen vondsten worden geregistreerd door een vondstregistrator, of door de vinder zelf met behulp van de PAN-app.⁴ De gemeente kan de melder wijzen op deze mogelijkheden en/of ze begeleiden bij de melding.

Uit ervaringen van het PAN-project de laatste jaren is gebleken dat communicatie en terugkoppeling erg belangrijk is voor melders. Hoe duidelijker de communicatie, hoe groter de kans dat er bij een volgende vondst weer wordt gemeld.

Waarom registreren we individuele vondsten?

Bij een kleine melding lijkt het soms misschien onnodig om dit te registreren of door te geven aan een archeoloog, en de vondst te laten registreren. Toch is het belangrijk om dit altijd te doen. Soms kan een kleine vondst heel groot blijken. Meerdere kleine vondsten in een gebied kunnen bijvoorbeeld een indicatie zijn dat er in de buurt een nog onbekende archeologische vindplaats ligt. Vondsten van bijvoorbeeld Romeinen in gebieden waar we dit niet verwachten leiden tot nieuwe kennis. WOII vondsten kunnen soms zelfs nog leiden tot de identificatie van vermiste overledenen. Deze informatie is dus potentieel erg belangrijk voor het opstellen en actualiseren van archeologisch beleid en wetenschappelijk onderzoek!

¹ Contact: <https://www.steunpunterfgoednh.nl/>, info@steunpunterfgoednh.nl

² <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/archeologische-vondsten-melden/toevalsvondsten>

³ <https://formulier.cultureelerfgoed.nl/archis/vondstmeldingsformulier>; <https://portable-antiquities.nl/pan/#/public>

⁴ <https://portable-antiquities.nl/pan/#/public/melden>